

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	075 Маркетинг освітньо-професійна програма Маркетинг
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова навчальна дисципліна
Курс, семестр	2 курс, 2 семестр
Трудовістю	Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4,0
Мова(и) викладання	Державна
ННІ, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій, кафедра маркетингу
Контактні дані розробника(ів)	 <p> Дядик Тетяна, к.е.н., доцент Контакти: ауд. 464а, навчальний корпус №4 e-mail: tetiana.diadyk@pdaa.edu.ua, тел.: +380507465072, сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/dyadyk-tetyana-vasylivna </p>
Мета вивчення навчальної дисципліни	формування компетентностей щодо впровадження й удосконалення контролінгу в системі економіки, менеджменту, маркетингу; здатність використовувати набуті знання з теоретично-методичного інструментарію контролінгу при прийнятті ефективних управлінських рішень та запобіганні антикризових заходів в діяльності підприємства; формування у майбутніх фахівців системних знань з концептуальних принципів управління підприємством для досягнення оперативних і стратегічних цілей на засадах контролінгу.
Компетентності	ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні ФК 7. Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів. ФК 15. Здатність застосовувати основи обліку та фінансів, оцінювання результатів діяльності у сфері підприємництва. ФК 16. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в сфері маркетингу з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Результати навчання	<p>ПРН 6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.</p> <p>ПРН 20. Планувати розвиток організації в напрямі підвищення економічної ефективності її діяльності та конкурентоспроможності.</p>
Методи навчання	<p>1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за джерелом знань: <ul style="list-style-type: none"> словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; бесіда; наочні методи: ілюстрування; демонстрування; практичні методи: вправи; практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату, - за ступенем керівництва: <ul style="list-style-type: none"> методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи; робота під керівництвом викладача: виконання практичних завдань. <p>2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу; ситуації новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації. <p>3. Методи контролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> методи усного контролю: обговорення теоретичних питань, доповіді; методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань; тестовий контроль: розв'язування тестів. <p>4. Інноваційні методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> інтерактивні методи: дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій; комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.
Програма навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Контролінг: сутність, функції, види та основні завдання.</p> <p>Тема 2. Характеристика об'єктів контролінгу.</p> <p>Тема 3. Організація управлінського обліку в системі контролінгу.</p> <p>Тема 4. Система планування та бюджетування на підприємстві.</p> <p>Тема 5. Методичний інструментарій оперативного контролінгу.</p> <p>Тема 6. Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства.</p> <p>Тема 7. Контролінг інвестиційних проектів.</p> <p>Тема 8. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві.</p>
Стратегія оцінювання результатів навчання	<p>Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення тем та курсу оцінюються у відповідності до форм поточного та семестрового оцінювання результатів навчання. Формами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є: розв'язування тестів; задач/інтерактивних завдань; виконання завдань самостійної роботи (задачі для самостійного розв'язування, презентація).</p> <p>Форма семестрового контролю – залік.</p>
Політика навчальної дисципліни	<p>1. Академічна добросовісність</p> <p>Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної</p>

добročесності
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/dobrodobro.pdf> та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/etykaetyka.pdf>.
Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачас: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2. Академічна мобільність

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету:
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyapromobilnist.pdf> .

3. Неформальна/інформальна освіта

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: зокрема: Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Українська академія лідерства, Інша Освіта тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету:
<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu.pdf>.

4. Дедлайни та перескладання

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)

Базові знання з економіки, менеджменту, маркетингу.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)

Робоча програма навчальної дисципліни, презентації, відеоролики, методичні рекомендації, матеріали в системі Moodle тощо.

1. Давидович І.Є. Контролінг: навчальний посібник. К.:ЦУЛ. 2018. 552 с.
2. Маркіна І.А., Таран-Лала О.В., Гунченко М.В. Контролінг для менеджерів. Навчальний посібник. К.: ЦУЛ. 2019 с. 304 с.
3. Плащенко Л.О. Фінансовий контролінг: навчальний посібник. К.:ЦУЛ. 2016. 344 с.
4. Контролінг в міжнародній маркетинговій діяльності. URL: https://stud.com.ua/115213/marketing/kontroling_mizhnarodniy_marketingoviy_diyalnosti.
5. Роль контролінгу в маркетинговій діяльності промислових підприємств. URL: https://economy.kpi.ua/files/files/52_kpi_2009.pdf
6. Concepts of Management Control, Controllership, and Ratios. URL: <https://www.springer.com/gp/book/9783642645464>
7. Introduction to Theory of Control in Organizations URL: https://www.researchgate.net/publication/273142860_Introduction_to_Theory_of_Control_in_Organizations.

Допоміжна література:

8. Дем'яненко Т.І. Необхідність впровадження системи контролінгу на підприємствах України. № 2(81) (2022): Вісник Херсонського національного технічного університету. URL: https://journals.kntu.kherson.ua/index.php/visnyk_kntu/article/view/60/55.
9. Дядик Т.В., Даниленко В.І., Боровик Т.В. Міжнародна практика забезпечення конкурентоспроможності аграрного сектору економіки. Теорія та практика управління суб'єктами підприємництва: колект. моногр. За заг. ред. Т.В.Гринько. Дніпро: Видавець Біла К.О. 2020. С. 305-314. URL: http://confcontact.com/2020-kolektyvna-monographiya/kolektyvna_monographiya_2020_maket.pdf#page=305.
10. Дядик Т.В., Даниленко В.І., Дикопащенко В.М. Ціни та чинники маркетингової цінової політики в агробізнесі. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Випуск 4 (31) 2021. С. 58-64. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/31_2021/11.pdf.
11. Даниленко В.І., Дядик Т.В. Особливості маркетингового ціноутворення при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності в умовах військового стану. *Економічний простір: Збірник наукових праць*. № 181. Дніпро: ПДАБА, 2022. С. 55-60. URL: <http://www.prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1151/110>
12. Дядик Т.В., Даниленко В.І. Стратегії та тактики психології маркетингової цінової політики. *Інфраструктура ринку*. 2023. № 70. С. 83-88. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/70-2023>
13. Дядик Т.В., Бурий Є.І., Білокіз Є.В., Корольов Р.В. Адаптаційні інструменти менеджменту проєктів з енергозбереження сучасних організацій в контексті інноваційно-інвестиційного розвитку. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*. 2023. №9. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2188/2217>.
14. Кирилюк Є., Дядик Т., Левченко В. Менеджмент проєктів енергозбереження та інвестицій в енергоощадні заходи в навчальних закладах. *Journal of Innovations and Sustainability*. 2022. Vol. 6, № 4. URL: <https://is-journal.com/is/article/view/210/119>.
15. Запша Г.М., Дядик Т.В., Помаз О.М. Стимулювання інвестицій в проєкти енергозбереження, енергообізнаність, та

енергетичну стійкість організацій в умовах управління змінами. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023 р. Том 8. № 3. С. 330-335. URL: <http://ujae.org.ua/stymulyvannya-investytsij-v-proyekty-z-energozberezhennya-energoobiznanist-ta-energetychnu-stijkist-organizatsij-v-umovah-upravlinnya-zminamy/>.

16. Одрехівський М.В., Пшик-Ковальська О.О. Проблеми формування системи котролінгу міжнародної інноваційної діяльності підприємств. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. №1 (7). 2022. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/jun/28262/220373menedzhment-215-223.pdf>

17. Хайлук С.О., Закордонний досвід використання системи контролінгу в управлінні фінансами підприємств. *Українська академія банківської справи НБУ*. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/56496/5/Khailuk_Kontrolinh.pdf;jsessionid=741402C0CCE2664F490A7BE19C6ABB8D

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

18. Офіційне видання державної фіскальної служби України. URL: www.visnuk.com.ua/uk/analyti.

19. Офіційне інтернет-представництво Національного Банку України. Річний звіт. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58023.

20. Офіційний Веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

21. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://195.78.68.18/minfin/control/uk/index>.

22. Податковий Кодекс України: Закон України № 2755-VI. URL <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>.

23. Сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Рік введення

2024